

Lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713);

utfärdad den 10 juni 2004.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om försäkringsrörelselagen (1982:713)²

dels att 7 kap. 10 g §, 8 kap. 1, 8, 11, 12 och 15 §§, 9 kap. 19 § samt 19 kap. 2, 11 och 13 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas sju nya paragrafer, 7 kap. 30 § och 19 kap. 11 b–g §§, av följande lydelse.

7 kap.

10 g §³ Ett försäkringsbolag som avses i 9 § skall upprätta och följa placeringsriktlinjer. Sådana riktlinjer skall innehålla principerna för placering av samtliga tillgångar, med en särskild redovisning av principerna för placering av de tillgångar som används för skuldtäckning.

Livförsäkringstagare och de som erbjuds att teckna en livförsäkring i bolaget skall informeras om det huvudsakliga innehållet i riktlinjerna, om det inte med hänsyn till försäkringens särskilda beskaffenhet eller av annat särskilt skäl saknas anledning till sådan information. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall meddela föreskrifter om skyldigheten att lämna information och om vilka försäkringar som inte skall omfattas av informationsskyldigheten.

30 § Ett försäkringsbolag som driver direkt försäkringsrörelse skall upprätta riktlinjer för hantering av intressekonflikter mellan bolagets intressenter.

8 kap.

1 §⁴ Ett försäkringsbolag skall ha en styrelse med minst tre ledamöter. I ömsesidiga försäkringsbolag och i försäkringsaktiebolag som inte får dela ut vinst skall mer än hälften av styrelseledamöterna vara personer som varken är anställda i bolaget eller anställda eller styrelseledamöter i företag som ingår i samma koncern som bolaget eller i en företagsgrupp av motsvarande slag.

¹ Prop. 2003/04:109, bet. 2003/04:FiU26, rskr. 2003/04:262.

² Lagen omtryckt 1995:1567.

³ Senaste lydelse 1999:600.

⁴ Senaste lydelse 1999:225.

Styrelsen väljs av bolagsstämman. I ett försäkringsaktiebolag som inte får dela ut vinst skall minst en av styrelseledamöterna utses av försäkringstagarerna eller av någon intressegrupp som har anknytning till dem. Sådan styrelseledamot får inte vara

1. aktieägare i bolaget,
2. anställd i bolaget, eller
3. aktieägare, anställd eller styrelseledamot i företag som ingår i samma koncern som bolaget eller i en företagsgrupp av motsvarande slag.

Även annan styrelseledamot får enligt bestämmelse i bolagsordningen tillsättas i annan ordning än genom val av bolagsstämman.

Styrelseledamöternas uppdrag gäller för den tid som anges i bolagsordningen. Uppdragstiden får inte omfatta mer än fyra räkenskapsår och skall bestämmas så att uppdraget upphör vid slutet av den ordinarie bolagsstämma på vilken styrelseval förrättas.

Vad som sägs i denna lag om styrelseledamöter skall i tillämpliga delar gälla även suppleanter.

Bestämmelser om arbetstagarrepresentanter finns i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

8 §⁵ Styrelsen skall fastställa försäkringstekniska riktlinjer, placeringsriktlinjer och riktlinjer för hantering av intressekonflikter. Styrelsen ansvarar för att riktlinjerna följs och skall fortlöpande pröva om de behöver ändras.

11 § Styrelsen är beslutför, om mer än hälften av hela antalet styrelseledamöter eller det högre antal som föreskrivs i bolagsordningen är närvarande. Vid bedömningen av om styrelsen är beslutför skall styrelseledamöter som är jäviga enligt 12 § anses som inte närvarande. Beslut i ett ärende får inte fattas, om inte såvitt möjligt samtliga styrelseledamöter dels fått tillfälle att delta i ärendets behandling, dels fått tillfredsställande underlag för att avgöra ärendet. Om en styrelseledamot har förfall och om det finns en suppleant, som skall träda in i styrelseledamotens ställe, skall denne ges tillfälle till detta. Suppleant för arbetstagarledamot, som har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda, skall dock alltid få underlag och ges tillfälle att delta i ärendets behandling på samma sätt som en styrelseledamot.

Som styrelsens beslut gäller, om bolagsordningen inte föreskriver särskild röstmajoritet, den mening för vilken vid sammanträdet mer än hälften av de närvarande röstar eller vid lika röstetal den mening som ordföranden ansluter sig till. Är styrelsen inte fulltalig, skall de som röstar för beslutet dock utgöra mer än en tredjedel av hela antalet styrelseledamöter, om inte något annat föreskrivs i bolagsordningen.

Handlingar som enligt denna lag skall undertecknas av styrelsen skall skrivas under av minst hälften av hela antalet styrelseledamöter.

12 § En styrelseledamot eller verkställande direktören får inte handlägga en fråga om

1. avtal mellan styrelseledamoten eller verkställande direktören och försäkringsbolaget,

2. avtal mellan bolaget och en tredje man, om styrelseledamoten eller verkställande direktören i frågan har ett väsentligt intresse som kan strida mot bolagets, eller

3. avtal mellan bolaget och en juridisk person som styrelseledamoten eller verkställande direktören ensam eller tillsammans med någon annan får företräda.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte om styrelseledamoten eller verkställande direktören direkt eller indirekt genom en juridisk person äger samtliga aktier i ett vinstutdelande försäkringsaktiebolag.

För vinstutdelande försäkringsaktiebolag gäller inte bestämmelsen i första stycket 3 om bolagets motpart är ett företag i samma koncern eller i en företagsgrupp av motsvarande slag. För övriga försäkringsbolag gäller inte denna bestämmelse,

1. om försäkringsbolaget äger samtliga aktier i bolagets motpart, och

2. om motparten är ett annat bolag än ett försäkringsaktiebolag som inte får dela ut vinst.

Med avtal som avses i första stycket jämställs rättegång eller annan talan.

Om ett försäkringsaktiebolag har endast en aktieägare, skall ett avtal mellan denne och bolaget som inte avser löpande affärstransaktioner på sedvanliga villkor antecknas i eller fogas till styrelsens protokoll.

15 §⁶ Styrelsen eller någon annan ställföreträdare för bolaget får inte företa rättshandlingar eller andra åtgärder som är ägnade att bereda otillbörliga fördelar åt aktieägare, delägare, garantier eller andra, till nackdel för bolaget eller andra aktieägare, delägare eller garantier. Detsamma gäller beslut som är ägnade att ge otillbörliga fördelar åt aktieägare, delägare, garantier eller andra, till nackdel för de försäkringstagare eller ersättningsberättigade som på grund av försäkringsavtal har rätt till en andel av de ackumulerade vinster som har uppstått i rörelsen.

En ställföreträdare får inte följa en föreskrift av bolagsstämman eller något annat bolagsorgan, om föreskriften inte gäller därför att den står i strid med denna lag, lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

9 kap.

19 §⁷ Bolagsstämman får inte fatta beslut, som är ägnade att ge otillbörliga fördelar åt aktieägare, delägare, garantier eller andra, till nackdel för bolaget, andra aktieägare, delägare eller garantier. Detsamma gäller beslut som är ägnade att ge otillbörliga fördelar åt aktieägare, delägare, garantier eller andra, till nackdel för de försäkringstagare eller ersättningsberättigade som på grund av försäkringsavtal har rätt till en andel av de ackumulerade vinster som har uppstått i rörelsen.

⁶ Senaste lydelse 1999:600.

⁷ Senaste lydelse 1999:600.

19 kap.

2 §⁸ Koncession som beviljats för ett försäkringsbolag skall förklaras förverkad om

1. bolaget inte har anmälts för registrering inom den tid som anges i 2 kap. 13 §,
2. bolaget inte har börjat sin verksamhet inom ett år från det koncessionen beviljades eller inom samma tid förklarat sig avstå från koncessionen,
3. anmälningen för bolagets registrering genom lagakraftägande beslut blivit avskriven eller avslagen, eller
4. bolaget under längre tid än sex månader inte drivit verksamhet.

I fall som avses i första stycket 2 och 4 får i stället varning meddelas om det bedöms tillräckligt.

Frågor om förverkande av koncession enligt första stycket eller beslut om varning enligt andra stycket prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt prövas dock av regeringen. Regeringens prövning sker efter anmälan av inspektionen.

Om registrering av beslut, varigenom koncessionen har förverkats, förordnar den myndighet som beslutat om förverkandet.

11 §⁹ Finansinspektionen får meddela beslut om anmärkning i fråga om försäkringsbolagets verksamhet som inspektionen anser behövliga.

Finansinspektionen skall förelägga bolaget eller styrelsen att vidta rättelse om inspektionen finner att

1. avvikelse skett från denna lag eller någon annan författning som reglerar försäkringsbolagets näringsverksamhet eller från bolagsordningen,
2. bolagsordningen, de försäkringstekniska riktlinjerna, beräkningsunderlaget, placeringsriktlinjerna och riktlinjerna för hantering av intressekonflikter inte längre är tillfredsställande med hänsyn till omfattningen och beskaffenheten av bolagets rörelse, eller
3. försäkringsbeståndet inte är tillräckligt för erforderlig riskutjämning.

Om Finansinspektionen bedömer att försäkringstagarnas rättigheter hotas, skall inspektionen förelägga försäkringsbolaget eller dess styrelse att upprätta och för godkännande överlämna en finansiell saneringsplan.

Om ett försäkringsbolags kapitalbas understiger solvensmarginalen enligt 7 kap. 23 eller 25 §, eller, för ett försäkringsbolag som avses i 7 a kap. 1 § första stycket 1, den gruppbaseade kapitalbasen understiger den gruppbaseade solvensmarginalen enligt 4 § i samma kapitel, skall Finansinspektionen förelägga bolaget eller dess styrelse att upprätta en plan för att återställa en tillfredsställande finansiell ställning och överlämna planen till inspektionen för godkännande. Om kapitalbasen understiger en tredjedel av solvensmarginalen eller garantibeloppet enligt 7 kap. 26 eller 27 § eller om kapitalbasen för ett livförsäkringsbolag inte har den sammansättning som anges i 7 kap. 26 § tredje stycket, skall inspektionen förelägga bolaget eller dess styrelse att upprätta och för godkännande överlämna en plan för skyndsamt återställande av kapitalbasen.

Om ett försäkringsbolag driver verksamhet i ett annat land inom EES och bolaget inte rättar sig efter Finansinspektionens eller behörig utländsk myn-

⁸ Senaste lydelse 1999:225.

⁹ Senaste lydelse 2003:510.

dighets anmodan om rättelse, skall inspektionen vidta de åtgärder som behövs för att förhindra fortsatta överträdelser. Inspektionen skall underrätta den behöriga utländska myndigheten om vilka åtgärder som vidtas.

Om ett föreläggande enligt andra–femte styckena inte har följts inom bestämd tid och det anmärkta förhållandet inte heller på något annat sätt har undanröjts, skall Finansinspektionen, i fall som är av principiell betydelse eller av särskild vikt, anmäla detta till regeringen.

Finansinspektionen får begränsa bolagets förfoganderätt eller förbjuda bolaget att förfoga över sina tillgångar i Sverige, om

1. bolaget inte följer gällande bestämmelser om skuldtäckning,
2. bolagets kapitalbas understiger en tredjedel av solvensmarginalen eller inte uppfyller gällande krav på garantibelopp,
3. bolagets kapitalbas understiger solvensmarginalen eller, för ett försäkringsbolag som avses i 7 a kap. 1 § första stycket 1, den gruppbaseade kapitalbasen understiger den gruppbaseade solvensmarginalen enligt 4 § i samma kapitel, och det finns särskilda skäl att anta att bolagets finansiella ställning ytterligare kommer att försämrats, eller
4. det bedöms vara nödvändigt för att skydda de försäkrades intressen vid beslut om förverkande av bolagets koncession enligt 2 § eller enligt nionde stycket.

Finansinspektionen får besluta hur försäkringsverksamheten skall drivas efter ett sådant beslut som avses i sjunde stycket.

En koncession kan förklaras förverkad eller, om det bedöms tillräckligt, varning meddelas, om bolaget

1. inte längre uppfyller kraven för koncession,
2. inte inom angiven tid har vidtagit åtgärderna i en plan som har godkänts enligt fjärde stycket, eller
3. i annat fall allvarligt åsidosätter gällande bestämmelser för verksamheten.

Frågor om förverkande av koncession eller om varning enligt nionde stycket prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt prövas dock av regeringen. Regeringens prövning sker efter anmälan av inspektionen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall meddela föreskrifter om innehållet i den finansiella saneringsplan som krävs enligt tredje stycket.

11 b § Finansinspektionen får avstå från ingripande enligt 11 § om

1. en överträdelse är ringa eller ursäktlig,
2. försäkringsbolaget gör rättelse, eller
3. någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot bolaget och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.

11 c § Om någon som ingår i ett försäkringsbolags styrelse eller är dess verkställande direktör inte uppfyller de krav som anges i 2 kap. 3 § femte stycket 3, skall Finansinspektionen förklara bolagets koncession förverkad. Det får dock ske bara om inspektionen först beslutat att anmärka på att personen ingår i styrelsen eller är verkställande direktör och om han eller hon, sedan en av inspektionen bestämd tid om högst tre månader har gått, fortfarande finns kvar i styrelsen eller som verkställande direktör.

I stället för att förklara koncessionen förverkad, får Finansinspektionen besluta att en styrelseledamot eller verkställande direktör inte längre skall vara det. Finansinspektionen skall då, om det är nödvändigt, förordna en ersättare. Ersättarens uppdrag gäller till dess försäkringsbolaget utsett en ny styrelseledamot eller verkställande direktör.

11 d § I samband med att Finansinspektionen meddelar beslut om anmärkning eller varning, får inspektionen besluta att bolaget skall betala en straffavgift. Om regeringen beslutar om varning, får den överlämna till inspektionen att besluta om straffavgift skall betalas.

Avgiften tillfaller staten.

11 e § Straffavgiften skall fastställas till lägst fem tusen kronor och högst femtio miljoner kronor.

Avgiften får inte överstiga tio procent av försäkringsbolagets omsättning närmast föregående räkenskapsår. Om överträdelsen har skett under försäkringsbolagets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får denna uppskattas.

Avgiften får inte vara så stor att försäkringsbolaget därefter inte uppfyller kraven enligt 1 kap. 1 a § första stycket.

När avgiftens storlek fastställs, skall särskild hänsyn tas till hur allvarlig den överträdelse är som föranlett anmärkningen eller varningen och hur länge överträdelsen har pågått.

11 f § Om ett försäkringsbolag underlåter att i tid lämna de upplysningar som föreskrivits med stöd av 19 kap. 3 § andra stycket, får Finansinspektionen besluta att bolaget skall betala en förseningsavgift med högst 100 000 kronor.

Avgiften tillfaller staten.

11 g § Straffavgiften eller förseningsavgiften skall betalas till Finansinspektionen inom trettio dagar efter det att beslutet om den vunnit laga kraft eller den längre tid som anges i beslutet.

Finansinspektionens beslut att påföra straffavgift eller förseningsavgift får verkställas utan föregående dom eller utslag om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i första stycket.

Om straffavgiften eller förseningsavgiften inte betalas inom den tid som anges i första stycket, skall Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning av statliga fordringar finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

En straffavgift eller förseningsavgift som påförts faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet vann laga kraft.

13 §¹⁰ Finansinspektionens beslut att överlämna ett ärende till regeringen för prövning får inte överklagas.

Finansinspektionens beslut enligt 2 kap. 3 §, 2 a kap. 2, 3, 5 och 6 §§, 15 a kap. 13 och 22 §§ samt 2 §, 11 § nionde stycket och 11 c § detta kapitel får överklagas hos kammarrätten.

Andra beslut som inspektionen meddelar enligt denna lag får överklagas hos länsrätten. Detta gäller dock inte beslut i ärenden som avses i 20 § första stycket 5 förvaltningslagen (1986:223). Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten av länsrättens avgörande.

Inspektionen får bestämma att ett beslut om föreläggande eller om verksamhetens drivande enligt 11 § sjunde stycket skall gälla omedelbart.

Om överklagande av vissa beslut finns bestämmelser i 20 kap. 7 §.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.
 2. Äldre lydelse av 8 kap. 1 § får tillämpas även efter den 1 juli 2004, dock inte längre än som medges enligt punkterna 3 och 4.
 3. Om styrelsens sammansättning efter lagens ikraftträdande strider mot bestämmelsen i 8 kap. 1 § första stycket skall bolagsstämman senast vid den första ordinarie bolagsstämman efter ikraftträdandet fatta beslut om sådan ändring av styrelsens sammansättning att den stämmer överens med bestämmelsen.
 4. Om en bolagsordning efter lagens ikraftträdande strider mot bestämmelsen i 8 kap. 1 § andra stycket skall styrelsen till den första ordinarie bolagsstämman efter ikraftträdandet lägga fram förslag om sådan ändring av bolagsordningen att den stämmer överens med bestämmelsen.

På regeringens vägnar

GUNNAR LUND

Tord Gransbo
(Finansdepartementet)

